

Георги Марков

Портретът на моя двойник

„Играта е по-съвършена от живота.“

Играта започва. Ние заемаме местата си според големината на изтеглените карти. Сега вече се успокоявам, защото първият номер мина успешно, аз и Този отдясно получихме точно тия места, които ни тряб- ваха. Честно казано, ние подпомогнахме съдбата, толкова бяхме репети- рали този момент. Аз ще сека неговите карти, а за нас това е първото ус- ловие да нанесем удара. Разбира се, в нашия план бяха предвидени и други варианти, но ние получихме най-благоприятното. Ония двамата гледаха зорко изтеглянето на картите за местата, но както каза Този от- дясно – „Те следяха собственото си следене.“

Обстановката около нас е такава, каквато винаги е била. В тази малка стаичка на петия етаж със самостоятелен вход могат да се играят карти или да се водят жени. В нея има легло, четири фотьойла, ниска масичка, радио и малко барче, където домакинът Този отдясно държи половин дузина корекомски напитки. Не са за нас, а за мадамите, които се изкачат до петия етаж и звъннат по определения начин. В добавка – три лампона, няколко пепелника. Когато играем, лампионите винаги светят. Отначало се учудвах на ярката светлина. По-късно разбрах зна- чението ѝ – тя пада така, че осветява с блясък повърхността на раздава- ните карти и при внимателно наблюдаване може да се забележат дори невидими на пръв поглед драскотини. По онова време аз не знаех, че част от картите са винаги белязани. А сега? Здравсти! Мога да развия ця- ла лекция върху системи за белязване на карти. Начинът на белязането издава характера и възможностите на непознатия играч. Или както казва Този отдясно: „Остави го да си напише автобиографията!“

Ние си имаме желязно правило – никога да не играем с повече от един непознат играч и пред зрители. Изобщо ние си имаме куп правила и от нас вече пари трудно се измъкват. Това ни е файдата от безкрайни- те нощи, които сме прекарали в тази стая.

Часът е единадесет. Ще играем до четири с право на утешителен тур за губившия, значи, четири и половина. Утре е неделя, може да се спи до късно. Предчувствувам, че това ще бъде най-сладката неделя в живота ми. Обичам да абсолютизирам понятията. За мене те съществу- ват само в превъзходната си степен и над нея. Това иде от идиотското ми желание да получа нещо, което никой друг не е получил и да попа- дам в уникални състояния...

Големите игри стават винаги срещу празник, през нощта. Според моя ортак предпразничното настроение прави хората по-лекоμισлени и те са склонни да пуснат малко повече от друг път. Ние обичаме тази

съботна щедрост, тя влиза в плановете ни, както сме разчели точно и часа на умората.

Нашият удар ще бъде нанесен в три и половина. Всичко дотогава ще бъде само подготовка на този удар. Ролите са разпределени, петнадесет дни ние сме ги изучавали, направени са сто тренировки, всичко е уточнено до най-малки подробности, за да се смаже веднъж завинаги този мръсник.

Хиената. Той сяда точно срещу мене. Един от забележителните покерджии на моето време. В литературата са описани всевъзможни образи на комарджии, находчиви, силни великолепни, трагични личности. Хиената няма нищо общо с тях. Той е просто отвратителен. В него има нещо лепкаво тия мънички сиви очи, които съществуват само с два израза – безочливост и подозрителност. И постоянното му състояние на дебнене. Най-гадни са пръстите му. Едва ли в България има други такива пръсти – мънички, съвсем женствени със заострени краища и къси ноктенца. По тях сякаш няма кости, движат се като пипала. Негов маниер е непрекъснато да ги движи, като че прави театър на ръцете или е цигулар, който си подобрява техниката. Винаги съм се удивлявал на фантастичната им бързина. Достатъчно е само за миг да го изгървеш и шашмата е направена. Колко се различават те от пръстите на Този отядно. Той има ръка на музикант, мъжествени, здрави китки и дълги изящни пръсти. Удоволствие е да гледаш как дава картите, разбира се, ако не гледаш, както трябва, удоволствието ще се превърне в сигурно неудоволствие. Докато в Хиената действа прост и рационален механизъм, Този отядно, моят ортак тази вечер, върши всичко с изкуство. Неговите пръсти не действуват с бързина, а с ловкост, той не краде, а омагьосва...

Преди първото раздаване по навик ние се питаме дали има промени в регламента. Тук трябва да се знае всичко, законите да бъдат пределно ясни, за да си нямаме неприятности. Има такива простаци, които смятат, че сме някакви хапльовци и заради стотина лева ще плюем на принципите си. Към уговорките сме абсолютни джентълмени, или както казва Този отядно: „фасадата трябва да бъде винаги чиста и приветлива.“ Между другото той е вечно усмихнатият човек. Не познавам нищо по-приветливо от неговото лице.

Чипът, както винаги, е един лев. В други карета се удивляват, че играем толкова високо, защото туровете ги правим с по десет лева. Ако всички влязат в игра, на пода има не по-малко от петдесет лева. Но докато онези от другите карета твърдят, че играели ей така, за удоволствие или да убият времето, че печалбата не била важна, а бил важен спортът,

ние можем да гримасничим. Царят на гримасите съм аз, докато Този отрядно повтаря основната ни сентенция: „Ние играеме, за да се реализираме!“ Бога ми, чудесно казано. Дори да не си напълно сигурен, че точно за това играеш, такава формулировка те очарова.

Започваме. Картите раздавам аз. Чисто фаталистичен момент, двамата с Този отрядно се поглеждаме, Хиената улавя погледите ни, защото следи раздаването. Той знае, простакът, че аз умея някои красиви номера с палците си, но този път не играя на дребно, да ми изсъхнат ръцете, ако направя хватка.

Добър път!

Това ми казва ласкавият поглед на Този отрядно, чак очилата са се изпотили от ласкавост. Дали не се съмнява в мен? Дали не го е страх, че нервите ми няма да издържат или ще направя някоя глупост, за да проваля гениалния му план? И аз се усмихвам. Вероятно усмивката ми е като на озъбено куче.

Истина е, че се вълнувам. За първи път участвувам в подобно организирано мошеничество. Става въпрос за покера, а иначе случвало ми се е да ги върша разни, пък и там не може да се разбере кое е мошеничество и кое не е. Подобно беше вълнението ми, когато напечатаха оня мой очерк за пресъорката Драга. Този очерк беше началото на моята кариера, но може би той беше началото и на моята мошеническа дързост. Дотогава живеех някак примитивно, колко пъти съм се улавял в директни, елементарни състояния, даже ми е било обидно. Моят шеф ми отвори очите. Аз и в тоя миг го виждам да ми казва:

„Разбери, ама никак не е важно какво си видял, важното е какво ти е необходимо да видиш.“

Двама са моите учители в живота – Шефа и Този отрядно, – защото аз съм журналист и покерджия – съвсем нетипично явление за нашата съвременност. Според общото признание не съм бил лишен от способности за едното и за другото. Не зная как са били точно разпределени тия мои способности, но, изглежда, често пъти съм бъркал едното с другото, а още по-често съм ги обединявал. Та пишех на времето едни очерци за живота на хората и все си подбирах неприятни теми, непрекъснато протестирах срещу неправди, борех се за истини, главно срещу шефове и ми доставяше удоволствие да се таралежа. Имаше един такъв много емоционален момент, когато отведнъж (на публично място) гражданската ми съвест избухваше като пожарникарска струя, извисявах глас, кънтях и отвърте, и отвън и следващата ми фраза можеше да бъде: „Грабвайте телата.“ Тия очерци едва вървяха, не ги печатаха, съвсем

често ги сваляха в последния миг от броя, изобщо мизерна история. Моят шеф ми отвори очите и след това написах забележителния си очерк „Подвигът на Драга“. Тя работеше на ексцентър-преса в едно металообработващо предприятие. Беше изумителна работничка, даваше двадесет и четири хиляди удара за осем часа при норма четири хиляди, най-малко рекорд на Слънчевата система. Аз стоях срещу нея и ужасен гледах как тази жена движи ръцете си в неспирен ритъм, как онова, което тя прави, е много над най-изкусния цирков номер, че всички жонгльори в света (събрани накуп) не могат да се мерят с нея, гледах почти вкамененото ѝ лице и се питах какво човешко има в нея, след като тя работи като електромотор.

Работниците ми разказаха, че Драга раждала мъртви деца, че се шашардисала, даже по болници ходила и оттогава е този изцъклен поглед и пълната механичност на движенията ѝ. Казаха ми още, че тя не знаела кога свършвал работния ден, а трябвало да изключат мотора на пресата, за да разбере, че трябва да си иде. Наблюдавах я и като излизаше, беше съвсем отнесена. Тогава написах първия очерк, където се опитах да разкажа за трагедията на тази жена и за ужасната ѝ самота. И тогава имах разговор с Шефа. От началото на тоя разговор му изкрещях, че това е житейска правда, че не мога да лакирам, че съм честен човек и не ме е страх от никакви последствия, че предпочитам гладен да ходя, но да не лъжа. Бях много искрен и си вярвах във всичко, което казах. През цялото време той ме гледаше спокойно усмихнат. Ах, сега се сетих, неговата усмивка е досущ усмивката на Този отдясно. Я виж ти, как не бях забелязал! Мислех, че ми се надсмива и му казах още няколко думи в добавка. Той пак остана спокоен. Аз се смутих. Ето това е в същността на моя характер, някак много лесно капитулирам. В момента, в който се смутих, вече предчувствах какво ще направя. Миг след това вече ужасно ми се искаше да му се харесам, отведнъж да се лепна за него и да му засвидетелствувам моята преданост. Никак не мога да си обясня как стават тия работи, може и чиста патология да си е, но аз исках да му служа. А по-късно, когато вече най-ревностно му служех... едновременно се гаврех с него. Но това е друга история. Той ми каза ония двайсетина приказки за онова, което трябва да се види. Гледаше ме дружелюбно, сякаш се наслаждаваше на моята гражданска честност.

Почувствах се смешен с цялата си героическа поза. Виждах се жалък ученик, сополив романтик, който се опитва да покори света с патос и тъп идеализъм. И досега се изчервявам заради глупотевините, които бях наговорил на Шефа. Цялата работа се състои в това, че аз с

изумителна лекота прехвъркнах от едното състояние в другото. Той дори не ме е убеждавал, беше само някакъв мистичен повод за моето преобразование. Той желаше да се откажа от Драга и да му нарисувам за вестника друга Драга. Но как неговото желание се превърна и в мое желание, това не мога да обясня.

Никога не бях работил с такова удоволствие. Въодушевявах се от процеса на фалшифициране, възкликавах от ония пасажии, които ми се виждаха най-интересни за Шефа и си представях колко доволен ще бъде той, като прочете това и го сравни с предишното. Тогава той не може да не оцени моето усърдие. Не, грешка! Ще си помисли някой, че заради корист съм го направил, заради пари или служба, нищо подобно, просто ми беше приятно да го правя, като че си отмъщавах някому.

Драга вече не изживяваше никаква трагедия. Тя беше пропита от високо гражданско съзнание, разбираше нуждите на страната и упорито се самоквалифицираше. Оставаше след работно време, усвояваше по-сръчни движения, а у дома четеше техническа литература. Тя мечтаеше да постигне изключителни резултати и ги постигаше. Колективът ѝ помагаше, всички признаваха нейните качества и се гордееха с нея, тя беше щастлива. Точно по въпроса за щастieto ми беше най-трудно, но аз отведнъж си помислих, а защо пък един електромотор да не е щастлив. Трябва съвсем откровено да призная, че горе-долу от него време насам аз открих и се ползувах нашироко от нещо ново – свободата да приемам ония истини, които ми изнасят. Това си е жив разкош, изнамираш си някаква най-кална изгодна мента, дето и последният глупак няма да я приеме, и започваш да я налагаш. Забелязал съм, че поне петдесет процента от хората ще ти повярват, стига да си упорит. Та и в случая с Драга – защо да не бъде щастлива? Знае ли някой какво е щастие? Постигнал ли го е някой? Защо именно Драга да не е тази! Двайсет и пет минути след написването на втория очерк аз бях готов да защитавам докрай, че Драга е щастлива. И мене хич не ме засегна това, което каза секретарят на редакцията, тоя еднолинеен, глупав, но сладък Пецо:

„Ти си с развратено съзнание!“

Шефа беше само доволен, а аз щастлив. Чувствах се като наемник, който си е свършил работата с професионално умение, все едно каква и сега пали цигарата си с всички ония филмови номера, които правят старите вълци. Но аз не пуша. Шефа ме покани в кабинета си поръча кафета и ми подари билети за един голям мач. Аз го наблюдавах с интерес и си мислех единствено – вярва ли си той на шефството, или не си вярва? По-късно разбрах, че подобна интелигентна мисъл не би

могла да мине през главата му. Беше последователен, досадно последователен, като теорема за равностранен триъгълник. Всичко дължеше на своята последователност. И все пак имаше чувство за мярка, защото за разлика от много други шефове избягваше локумджийските приказки и уводните статии, а се опитваше да говори с нас нормално. Сега, като размишлявам за кариерата на моя шеф, аз съм абсолютно сигурен, че ако исках с моя развратен ум да правя кариера, при способността ми да обръщам лъжите в истини и истините в лъжи, както ми е нужно, щях да го надскоча далече, далече. Стига да не беше това мое жестоко желание, когато се изкача на седмия или осмия етаж и погледна надолу – да ми се прииска да скоча незабавно. Падането ме привлича, опиянява, така е – един ден сигурно ще го направя.

Винаги съм надарявал моите партньори с много повече, отколкото те действително притежават. В кабинета на Шефа аз имах впечатлението, че той ми говори не онова, което мисли (говореше за моето повишение и напредване), вирах се в лицето му и виждах някаква съучастническа изповед, може би такава:

„Разбери онова, което аз отдавна съм разбрал. Всичко това е игра. Играй я, но помни, че е игра. Ще ти бъде забавно, интересно и с нищо няма да те ангажира. И не трябва да се вълнуваш!“

Тъй или иначе ние с него останахме за дълго приятели. Той ценеше нещо у мене, а може би двамата ни свърза взаимното ни презрение към всички тия тъпоумници, които пълнеха редакцията, сглобяваха парчета от фрази и думи и ги представяха за световни ценности, за свое безсмъртно творчество, художествено пресъздаване на човека и епохата! Как си бе, Гьоте? Дори не можехме да се усмихнем пред вгълбените им, опоетизирани лица. Все едно присъствувахме на добре организиран конкурс за идиоти...

Очеркът за Драга беше моето начало. Според Пецо – моят край. Освобождавах се от наивните си задръжки и излязох на голямо, просторно поле, чийто хоризонт не се вижда. А просторът е нещо, което ме предизвиква. Но истина си е, че се страхувах. Дали от бога, дали от някакво съдбовно наказание, да не би щъркел отмъстително да ми пусне змия в леглото или нещо друго. В атмосферата около мене бродеше скрита заплаха и ми шепнеше: „Ах, как ще ти го върна! Ах, как ще ти го върна!...“ Сега си мисля, че това ще да е било помията на моята съвест, останала от времето на боянските ливади.

Страхувах се. А преди да видя напечатания очерк за Драга, ми се струваше, че веднага ще последва второто пришествие, земята ще се

продъни, ще ме погълне най-горещата лава, за да не остане и помен от мене. Сигурно съм предчувствувал, че започва моята голяма игра, а аз умирам да играя, да играя...

Така се вълнувам и сега. Замисълът на Този отядно е гениален. Той е много по-способен от Шефа и аз ужасно искам да приличам на него. Боя се дали ще бъде достоен да осъществя тази велика операция. Ох, и как! Той и не подозира на какво съм способен, както и Шефа не подозираше какво ще му даде моята привързаност... Ще има невиджан театър. Тая мръсна Хиена ще превърнем в мокра кокошка, а после с два пръста ще я оскубем до перце. До перце!

Първото раздаване печели Генадиев. Той има дребна тройка срещу кента и два аласа, нищо и половина, взима към двайсет лева. Започваме. Как обичам тая тишина, безшумното движение на ръцете, ловджийското дебнене на погледите, ония мълниеносни скокове и после категоричното и нечовешко:

– Отварям!

– Да!

– Тройно!

– Да!

– Карти?

Най-хубавото време в играта на покер е началото. Би могло да се каже, покерджийско начало, защото не прилича на никакви други начала. Трябва най-после да се успокоя. Тази вечер няма да загубя, напротив, печалбата ми е сигурна. И каква печалба!

Все ми се струва, че нещо непредвидено ще се случи, че някакъв внезапен ход ще промени всичко и ще прати по дяволите нашите планове и моите надежди.

Интересно. Забелязал съм, че когато ясно си представям края на нещо или отговора на някакъв важен въпрос, действителният край никога не е същият. Тази разлика е развила у мене почти фаталистично чувство. Ето, за миг си представих камарата с пари пред мене, как посягам с двете си ръце, за да я прибера, как пъхам парите в джобовете си под благосклонния поглед на Този отядно, как Хиената, блед и вцепенен, се улавя за главата, устните му треперят, той ще полудее, това са шест хиляди лева...

Страх ме е. Представях си го, значи, няма да стане точно така. А как? Поглеждам Този отядно. Той раздава картите с характерното красиво движение на китките, като че играе пинг-понг. И той ме поглежда. От него лъха най-голямата сигурност, която един човек може да

излъчва, самият той не е толкова човек, колкото концентрат от сигурност.

– Блинд! – казва Хиената и ме връща към играта.

О-хо! Щом толкова рано е решил да изостря, значи е с ясни намерения. Хвана се на въдицата, хитрецът! Ако бях на мястото на Генадиев, щях да удвоя, но явно тази вечер той няма подобни желания, нито подозира на какъв спектакъл ще бъде зрител.

– Ще разплискаш млякото! – казва той добродушно на Хиената.

Онзи само сумти. Характерен негов маниер, когато иска да симулира непоколебимост. С тоя номер да плаши гаргите. Дори да изтрещи зад гърба ми едно „тройно!“, пулсът на сърцето ми не ще се увеличи, както в началото. Тогава аз играех поетично (това е израз на Този отдясно), което означава, че в играта ми нямаше никаква логика, никаква сметка и разбира се, губех здравата.

„Приятно е да се играе красиво, но съгласи се, че е по-приятно да се печели“ – беше ми казал моят покерджийски учител.

Генадиев влиза на блинда и пропасува, ясно, стои в засада. Аз се дръпвам с тройка в ръцете. Всеки ахмак ще се набуца в играта, та как може! Този отдясно излиза. Останал сам срещу Генадиев, Хиената заиграва пода, онзи утроява и аз умирам от удоволствие – ще си счупи краката от бягане. Всичко върви великолепно, много е нужно към три часа и половина този мръсник да загуби поне стотина лева, тогава той става непредпазлив.

Бай Петко, т.е. Генадиев, прибира и тези пари. Той е най-възрастният в карето и единственият, който е доста под нашата класа. Безкрайно добър и почтен човек, радва се на всяка печалба и после ни води в ресторантите да черпи. Плаща сметки, които са двойни на печалбата. Да не говорим за загубите му. Днес аз запитах Този отдясно защо кани като четвърти безобидния бай Петко. А той ми отговори:

– Защото осигурява почтеност на масата! Изглежда, че за да може да се осъществи някаква битка между мошеници, непременно трябва да присъствува и един честен човек.

Често съм се питал защо Генадиев играе карти. Той не е хазартна личност, нито си увеличава доходите като моя съдружник или Хиената. Има си достатъчно пари, хубава служба, хубава кола, изглежда, че и у дома е добре, децата му са рядко мили и възпитани, жена му е съвършено нормална. Попитах го веднъж.

– Играе ми се! – отвърна той.

Доста по-късно научих от общи познати просто невероятни

подробности за този кротък, натежал вече петдесет и пет годишен човек. Оказа се, че преди години в нелегалната работа Генадиев бил изумителен смелчага, впускал се в най-рисковани авантюристични акции, лично очистил доста свят, изобщо бил истински герой. Разказаха ми даже такива косо-настръхвателни истории, че аз започнах да се вирам внимателно в него и да си изяснявам неговото присъствие в нашите карти. Очевидно за него печалбата нямаше никакво значение. Необходимо му беше преживяването. Получаваше го, като ходи на лов и играе на карти.

От време на време бай Петко отведнъж се впускаше в най-опасна авантюра, както ние му казваме, „тройно превъртане“, което отначало много ни плашеше и ние бягахме със сигурни карти в ръцете си. След това Този отдясно разбра блъфирането, защото провери белязаните карти, и Генадиев трябваше да се раздели с някой и друг лев. Въпреки това той пак опитваше да ни шашардиса. Сега така сме свикнали с неговия начин на игра, че горе-долу във всеки момент можем да кажем какви карти държи в ръцете си. А между впрочем той е толкова ясен и открит. Горкият, ако има каре, ще го познаят чак от гарата. Ние, двамата с моя ортак, се стараем да не го обираме, играем му винаги приятелски и даже го пазим от други мошеници. Случвало се е и да му прощаваме по-големи загуби. Само Хиената не спазва нашите норми. Гони до дупка за всяко левче, положително той би обрал майка си и баща си и даже ако можеше, някак би се самообрал.

Бай Петко печели още десетина лева, купчинката пред него расте. Казвам му приятелски:

– Сега стягай!

– А, ще ми ги вземете! – усмихва се той.

Това се знае, защото бай Петко е неспособен да задържи печалба. Дори в края на играта, ако печалбата му е била значителна, той внезапно предприема някакъв най-неоправдаем риск и с един удар загубва всичко. Не познавам човек, който да посреща така хладнокръвно загубите си.

„Големият играч се познава, когато губи, а не, когато печели!“ – му казва утешително Този отдясно.

Много се съмнявам дали е вярно, пък и не мога да понасям фразите като съдържание. Една фраза ми е приятна само със своето парадоксално звучене, да я чужа като музикален мотив, но нищо повече. Само ахмациите могат да вярват на фрази, на поговорки, пословици и прочие обобщителни глупотевизи. Но Този отдясно е бог на фразата и най-вече на

утешителната фраза. От неговите уста тя се изсипва като мехлем. Хиената обира партньорите си и просташки си отива. Този отдясно обира партньорите си и ги утешава.

И тук той прилича на моя шеф. Никога с никого не се кара, дори когато уволнява някого от вестника, Шефа го прави това толкова внимателно, така загрижено, така човешки, че на уволнения просто му идва да заплаче в знак на признателност и дори ако не е напълно уволнен, сам предлага това. Моят шеф също обича фразите и първата, която чух от него, беше:

„Всеки предпочита сам да се самоубива!“

С твърде развитото ми чувство за подражателство аз се опитвах цял месец да постъпвам като Шефа. Бях изумителен, всички ме гледаха като хаховци, с никого да не се скарам, никого да не нагрубя, да бъда ласкав, отзивчив, дори нежен. Би било разкошно, само че ми омръзна и пак почнах като по-рано. Единствената ми гордост е, че се карам с хората безкористно, т.е. не влагам никакви съображения в разправията, нито пък мисля за последствията.

Сега си представям как Този отдясно ще се опита да утеша Хиената. В три часа и половина той вероятно ще му поднесе някаква сладка фразичка, някакъв ментолов дропс за охлаждане на гърлото, а Хиената ще трепере като недоклано животно.

– Не прави разкопки! – чувам металическият глас на Този отдясно.

Ето, че изпуснах оня тип. За секунда погледнах към прозореца и той веднага се опитал да подреди нещо, но моят ортак бди. Толкова приятно е да играеш комбина с него.

Ние отдавна сме минали етапа, когато разни мошеници можеха да ни пробутват редене на карти, въпреки че все се намира някой, който опитва. Ако мине. Един от големите майстори на този мръсен номер е Хиената. Той не пуца „томболи“, не прави „капаци“, а феноменално реди, при това ниските карти. Когато съм наблюдавал играта му като зрител, удивявал съм се как той влиза на огромни подове с чифт седмици или чифт осмици. Неизбежно пристига и другият чифт. Дълго време мое правило беше, щом Хиената дава картите, да не влизам в играта. Само когато пред него седи Този отдясно – край на хватките. Мога да твърдя без никакво преувеличение, че моят ортак е абсолютният световен шампион на реденето на карти. Това, което той извършва под зорките погледи на противника, е наистина неописуемо. Хубавите музикантски ръце притежават ловкост, на която може да завиди всеки илюзионист. Даже има действителен случай, когато го поканиха да участва в илюзионен

спектакъл. Той си има особена теория за измамното движение, бомбена работа. Прави подмяната на карта или нареждането точно тогава, когато всички очакват, че ще я извърши, и никоой не може да повярва, че се върши точно онова, което не бива да се върши. Все си мисля, че тук участва внушението или други тайнствени сили. Спомням си веднъж как той влезе в игра срещу две карета, имаше тираж за кент флеш, картата, която му следваше, това великолепно помня, не му носеше нищо, в следващата секунда под погледите на двамата си противници той изчисти излишната и взе точно тази, която му трябваше. Ще кажат, че ония са били глупаци или че това е момент на пълна глупост, когато човек толкова е отдаден на себе си, че не вижда нищо друго освен своите карти. Не зная. Само Хиената не се лови на неговите номера. Двамата се дебнат непрекъснато един друг. При нас поглеждането дори на една-единствена карта извън ония, които се раздават, се наказва най-строго, колодите се сменят по няколко пъти през време на игра, изобщо взети са всички мерки и въпреки това...

Моят ортак ми прошепва:

– Той маркира седмица спатия, аз маркирах всички спатии!

Поглеждам. Вярно. Как да не им се възхитиш на разбойниците! А моята жена тази вечер наистина се обиди. Гостувал някакъв прочут театър с някаква чудна пиеса и тя с много борба успяла да се снабди с два билета. Да, това е онзи, американски драматург Олби или Елби, или Алби, веднъж го пишат така, друг път иначе.

Та какво представлява този господин Олби, Елби, или Алби пред моя ортак и може ли някаква пиеса да ми достави това удоволствие? Бог знае каква поредица от литературни хватки, претенциозност и интересничене. Всеки подобен автор крещи: „Чуйте какво отношение имам аз към света! Чуйте каква мъдрост съм достигнал! Вижте какви поразителни истини ще ви кажа!“ Дрън, дрън, та пляс! Какво ме интересува отношението му към света и откъде това авторско нахалство да се опитва да ме шашва с нещо си...

Така или иначе жена ми сега е обидена. Театърът беше до десет часа и аз можех да гледам представлението и след това да играя, но нали трябваше двамата с моя съдружник да се уточним още веднъж. Има си хас заради това да направя някой гаф.

Изобщо с литературата съм зле. Някога четях непрекъснато, всичко. Сега съм като голям български писател – не чета никого и не се интересувам. Или, обратното, най-нахално лъжа, че съм чел нещо, което никога не съм чел. Или последното: чисто и просто преповтарям чуждо

мнение. Щом като искат някакво мнение, що да не го дам! Някой път съвсем искрено съм се захващал да чета някоя по-интересна и нашумяла книга. Помня каква врява се вдигна у нас около „Пътешествие с Чарли“ на Стайнбек. Бога ми, отдавна не бяха чел по-скупна книга. Изглежда, че някои автори, като станат класици, престават да бъдат писатели. През цялото време ми лъхаше на нафталинен господин, който върви из света и възкликва: „Я виж ти, имало и други хора!“ А пък нашите писатели играят на един и същ ученически номер, все променят хората. Върви си човекът, върви си и, току – хоп, променил се, станал друг. Аз поне досега не познавам нито един човек, който така да се е променил! А пък на лъжец като мене да пробутват евтини менти! Да си кажа право, не чувствавам и никаква нужда от литературата. Стоят у дома купища книги и събуждат у мене само съжалението, че не мога да ги заложа вместо пари. Кой ще ти играе на книги!...

Тоя бай Петко пуши като комин. Вече успя да опуши цялата стаичка. Ние и тримата не пушим. Хиената – от стиснатост, моят ортак – заради спортния си режим и здравето, а аз – от оригиналност. Всичките ми приятели и познати пушат, а на мене ми е приятно, че не съм като тях.

Домакинът става да отвори прозореца. Навън е жива пролет. Софийският юни, топъл, примамлив, при това и пълнолуние. Мислех си за нашия редакционен секретар Пецо, един от малкото хора, които продължават да ме обичат и който си внушава, че ще успее да ме поправи. Как искам да го докарам тука, да присъства на удара, да разбере, че това е наистина красиво, човек се издига и пада.

Играта продължава. Хиената започва да хленчи:

– Изпуснах вече една стотачка!

Лъже, гледа в очите всички и лъже. Загубил е най-много тридесет-четиридесет лева. Отсега нататък непрекъснато ще хленчи, това му е номерът. Хазартът е забранен и се смята за нарушение на закона. По тая причина Хиената лъже. Има си едно на ум, че може да стане среща със следовател. Тогава ще се представя за горката жертва, която мошениците са обирали. А само аз мога да кажа, че през последните няколко месеца той има печалба една твърде солидна сума.

Ние не играем с чипове, както обикновено у нас се играе, а като истински комарджии – с пари. Всеки държи парите пред себе си. Само Хиената незабавно прибира всичко в бездънните си джобове. Това също е характерно за него. Банкнотата се поема още във въздуха и моментално

изчезва, просто изсмукана от пипалата му. Обратно, Този отдясно трупа парите на камара върху одеялото, точно под лявата си ръка. Нарочно, да ги виждат всички. И тъй като той почти винаги печели, камарата под лявата му ръка расте и с големината си съсипва нервите на противника. Колко пъти съм улавял тия погледи, които установяват за последен път безнадеждното преминаване на банкнотите в тази камара. Измъкване оттам почти няма. Почти, защото на Този отдясно не му достига само един процент, за да приеме, че е най-завършената личност, която съм видял през живота си. Този един процент понякога, макар и много рядко, е помрачавал ореола му на свръхмръсник. А може би тъкмо там се съдържа хазартната му страст, защото други страсти у него няма, И така той трупа парите отпред, не ги крие. Много е грижовен към всяка взета банкнота. Оправя ѝ ъглите, изглажда я внимателно, пипа нежно, като че е женска ръка.

Аз му подражавам. Също трупам парите, пред мен, за да дразня апетитите.

За тази вечер имам специална задача. В дванадесет часа измъквам от джобовете на самото си всички пари, които нося. Това са няколко пачки от по пет и десет лева, както са ми ги дали от банката, точно шест хиляди лева. Половината са на моя ортак. Играем и делим.

Всъщност с парите започва първата точка от нашата комбина срещу Хиената. Беше малко сложно, но се осъществи идеално. Знаехме, че тази сутрин някъде около десет часа Хиената ще бъде в спестовната каса, за да внася пари. Двамата с ортака се уговорихме така, че аз отидох по същото време в касата. Изтеглих моите три хиляди, които прибавих към трите хиляди на ортака. Всичките пари разположих върху масата в средата на касата и започнах бавно да ги броя. Още на втората пачка хиената се зададе, веднага ме видя (може ли той да не види къде има пари) и се присламчи до мене.

– За какво ги теглиш? – попита ме, като гледаше не мене, а парите.

– Да се намират! – Продължавах да броя.

– Сигурно си имаш доста парици? – Съзерцаваше банкнотите.

– Имам си, а ти нямаш ли си? – отвърнах.

– Хм! – Той се почеса по главата. – Играя ти една двойка!

– Може! – Продължавах да броя. – Довечера след редовната игра!

– Ще ги донесеш ли? – попита ме той, малко зачуден.

– Ако искаш! Еклере! – отвърнах, което означаваше, че можем да играем и двойка покер, но само в брой, като преди играта той покаже толкова пари, колкото ще покажа аз.

– Добре! – каза решително Хиената. – И аз ще се подплатя!

Налапа въдицата като най-баламската риба. Сега неговите пачки са във вътрешния му джоб, оттук ги виждам и ми е ясно как ще дойдат при моите. До двойка покер няма да се стигне, защото той няма да има повече пари.

Нареждат пачките отпред. Лицето на Хиената просветва. Бай Петко ме поглежда изумен.

– Хей, какво правите вие бе! – Той е сепнат и уплашен.

– За авторитет! – отвръщам аз и поглеждам купчинката.

– Ах, как ще ги цуцна! – шегува се моят ортак. Хиената гледа замечтано в купчината. Никаква друга картина, никаква природа или женски прелести не могат да родят у него този поглед. Това е предвкушване на радостта, той е готов да преглътне слюнките си. Не издържам и го питам:

– За какво са ти толкова пари?

Отговаря по възможно най-тъпия начин:

– Ти ги дай, пък аз знам какво да ги правя! Поглеждам към моя съдружник. Искане ми се по-бърже да разчекнем таралежното лице на Хиената. Наистина, прилича на таралеж, с тия шръкнали рижави коси, с тясно-то челце и огромно тяло. Той е само тридесет и три годишен, а е дебел и флегматичен. Разплул се е от непрекъснатата игра на покер.

„Какъв очерк става за него!“ – мисля си аз и си спомням добре, че една вечер Хиената пристигна в стаичката с вестник в ръка, погледна ме, ухили се и дебелашки ми каза:

– Виж!

На втора страница на вестника се мъдреше таралежовата му физиономия и следваше някакъв текст „по примера на най-добрите“. Беше една от поредните очеркови лимонади, които аз и такива като мене бичат всекидневно, за да пълнят с глупост излишната хартия на републиката. В този очерк беше казано, че инженер-икономистът Даньо Калев Манчуков въвел нова организация в отчитането, хич не стана ясно какво беше, но така или иначе Хиената го хвалеха. Мисля, че и някаква награда му бяха дали. Ще каже някой защо да не се пише, такива работи са се писали, че за един комарджия да не се пише!

Взирам се в него. Първото чувство, което иде от лицето му, това е някаква много ярка демонстрация на нашата родственост с маймуните. Усещаш, че това тяло се храни, диша, съществува по законите на борбата за съществуване и ако приемеш, че си подобен на него, обзема те себеотвращение. А ако го наблюдава човек как яде, може лошо да му

стане. Движенията му са пропити от това дебене, което напомня на нашите прародители, когато са търсили храната си или са се пазили от врагове. Може спокойно да се твърди, че животът не е претърпял никакво качествено изменение между първия човек и Хиената.

Познавам го вече три години, откакто го доведоха една вечер, мисля, че беше при бай Петко и на бърза ръка ни обра всички. Живее в един апартамент с родителите си, двама много кротки и безгласни пенсионери. Понякога, рядко, каретата стават и у тях, но от страх избягва този риск. Правило ми е впечатление строгото разпределение на времето в неговия живот. Хиената спи, след това отива в предприятието, където прослужва осемте часа, защото изпълнява някаква синекурна длъжност, завеждащ библиотека или документация. Доколкото знам, роднина е на директора и просто, за да оправдае някак служенето си, онзи го набутал в рационализаторската бригада. Главата си отрязвам, ако Хиената е свършил нещо друго освен една-две библиотечни справки по новата система на отчитане. Тия игри на шефовете на предприятия, когато рекат да препоръчат някого за пресата, са ми по-познати от физиономията на бай Петко. Хиената ми каза, че ще тури тоя репортаж в рамка и ще го окачи на стената у дома си. Сигурно го е направил. В края на краищата и това си е покерджийски блъф. Ние играем, играем...

След свършването на работното време Хиената яде. Отгоре на всичко е и страшно лаком, чиста свинска лакомия. Яде каквото му попадне, стига да е евтино или на аванта. Никак не обича горкият да плаща. Наблюдал съм го, разделянето му с всяко левче е трагедия, той се мръщи, поще се, върти се и тежко-тежко въздиша, сивите му очички се въртят насам-натам, дано някой друг поеме върху себе си товара на плащането. Просто да ти стане жал.

От шест часа нататък идва неговото време. Вседневното и най-постоянно нещо в живота му. Великият покер. Той участва в десетина карета или както се говори, „има си постоянни клиенти“. Преди да се срещне с нас, неговите жертви са били главно спортистите. Между тях има и добри покерджии, но те са спортни момчета, обръщат играта на състезание, а Хиената е най-неспортната личност, само това чака. Дебне си момента. Особено ако не го гледат непрекъснато в ръцете. Затова той се радва, когато нашите спортисти печелят международни победи, когато им дават награди и със сладко предвкусане казва: „Все ще остане нещичко и за нас!“

Друга група хора, с които той играе често, са актьорите. Тия истински нещастници смятат, че могат да пробутват Макбет или Хамлет

срещу Хиената. Ама това е такова зрелище, можеш да цвилиш от удоволствие. Като всички актьори те се опитват да играят ролите си и във от сцената. Но Хиената, първо, не е публика и, второ, не се интересува от никакво изкуство. Той се интересува от пари. И затова мечът на Иванко, убиеца на Асеня, си остава детска играчка, царственият глас на крал Филип му изневерява и търговският пътник, преди да намери смъртта си, изхлипва едно почти гоголевско:

– Поне за конячец ми остави, бе!

Но те са хора с илюзии, хазартни поети и вярват, че при следващата заплата ще извият дебелия врат на Хиената. Блажени вярващите. Затова ние с Този отдясно проведехме агитация да зарежат Хиената и да играят с нас, хем по-малко пари ще им взимаме, хем ще се държим културно, даже може и да им ръкопляскаме...

Пък и какъв общ език могат да имат с този кръгъл простак. Хиената не може да сглоби едно свястно изречение. На бас, че дипломата му от политехниката някой друг е изкарал. В нормален разговор заеква и поразява с най-просташки тон. Никога не казва „жена“, а „женска“, мислите му са отчайващо тъпи, непоносимо е за всеки нормален гражданин да го слуша. Но щом стане дума за покер, нещо у него се отприщва или, по-точно, той се съживява, преобразява и не е същият. Остра наблюдателност, бързо съобразяване, светкавични комбинации и чудесен ловджийски нюх. Ако Този отдясно е преди всичко психолог, Хиената има гениална интуиция. Да не говоря за неговата чисто хиенска стръвност и принципа „Грабни и бягай“.

Вън от покера той престава да живее, изпада в животинска летаргия и нищо не му е интересно. Картите го съживяват. Като някакво лабораторно произведено човече, поръчано и отгледано само за да играе карти. Неговата едностранчивост едновременно ме ужасява и възхищава. Нищо чудно, когато един ден бъде мъртъв и поставят до ковчега му карти, той да се привдигне и да каже грубо и нахално:

– Внасяй!

Хиената изисква „подът“ да бъде винаги чист, което значи всичко заиграно да се внесе незабавно. Не признава никакво „увисване“. Който си е свършил парите, да отиде да си вземе, а ако няма – много му здраве.

– Внасяй! – повтаря той и вече се знае кой прибира париците.

Нищо не ме е дразнело толкова, колкото просташката грубост на тоя тип. Не мога да понасям и присвиванията на очите му, толкова са противни.

Един приятел твърдеше, че всички хора имат хубави очи. Това ме

накара да зяпам къде когото среща и бях изненадан. Наистина, всички очи, които видях, имаха някакво свое очарование независимо от форми- те на лицето, своя отделна красота. Мъже и жени, старци и деца, всички имаха такива хубави, изразителни, пълни със смисъл, тайна и живот очи. Бях готов да пиша двойка на наблюдателността на световните писа- тели, които са измисляли разни грозни и безлични очи. Очевидно ги бъркаха с грозните и безлични състояния. Хиената беше единственото изключение. Или пък аз толкова силно го мразя, че не съм способен да видя нищо хубаво в него. Колкото и да го гледа човек, колкото и да чака да промени израза си, все това си е – избледняло от слънцето сиво пер- де, зад което се крие някакъв наемник и дебне.

Мразя го. Иска ми се да скоча и да го пребия, да му направя най- жестока мръсотия. Ах, каква фантазия имам за правене на мръсотии! Мога да бъда ръководител на обществена организация за услужване с мръсотии. Но всичко, което съм в състояние да измисля, е малко за Хиен- ната. Ще ми се да го докарам до най-болезнено страдание, до психичес- ка агония, да го виждам да се гърчи, животното му с животно. До ден днешен една кокошка не съм заклал, но на Хиената бих забил ножа, без да мигна...

И всъщност за какво ли го мразя? Защото е някакъв античовек? Не, никога не съм бил пазител на човечността, има си хора за тая работа. За- щото е по-силен от мене? Глупости. Наистина му завиждам за интуици- ята и за здравата, печеливша игра, но това не е причина за омразата ми. По-рано не го мразех. Това започна, откакто направих ортаклъка с Този отдясно и той ми довери своята смъртна омраза към Хиената. Не ме е срам да призная, че го мразя заради моя ортак. Ето нещо много харак- терно за мене – когато застана на страната на някого, винаги се хвърлям най-ожесточено срещу противната страна. Ужасно обичам да доказвам на моите приятели, че техните врагове са двойно по-големи мои враго- ве. Точно като в оная идиотска пословица, която се опитват да припи- шат на цял народ – по турчин от султана и по католик от папата. Не зная какво точно се извършва в мене, но чувствавам непрекъсната нужда да засвидетелствавам приятелството си с мразене и правене на мръсотии. А когато Този отдясно ми предложи съюз и плана да смажем Хиената, бях във възторг. В дните, през които се срещаме, аз непрекъснато гово- рех против Хиената, разказвах несъществуващи негови номера, измис- лях подлости, които семплият му мозък никога не може да изобрети, изобщо създадох непоносима антихиенска атмосфера. Този отдясно се радваше на моята злоба и аз му бях признателен.

В подобно положение се намерих и в редакцията, когато Шефа ми каза, че не може да понася колегата Никифор. Пет минути по-късно престанах да поздравявам Никифор и вече имах десетина идеи каква каша да му забъркам. На другия ден изобщо не можех да го търпя и му дадох да разбере това. На обед в стола той седна на масата ми, а аз с отвращение се вдигнах и чувствувах, че наистина го мразя. Тогава започнах да се ровя във всичко, което прави той. И тук, разбира се, моята фантазия, ме изпревари. Тъй като Никифор беше посредствен журналист и не правеше нищо интересно, започнах да измислям и го надарих с такива злодейски планове, че когато ги съобщих на Шефа, шапката му хвъркна. За дълго време влизах в кабинета му с тайнствено лице и ние двамата надълго и на сериозно обсъждахме какви мерки да предприемем срещу Никифор, цели месеци се занимавахме с това, а аз непрекъснато изострях атмосферата. Шефа започна много сериозно да се безпокои. А в действителност той Никифор беше от категорията на тъпите непукисти, все едно му беше какво става около него и за него. Тъкмо с това си държане той потвърждаваше всички мои обвинения. Шефа вече го мразеше най-аргументирано, а аз го мразех с фанатизъм.

Накрая скочих на едно наше събрание и като използвах действителни пропуски на Никифор в работата (кой ли ги няма!), като разшифровах подтекста (ах, този подтекст!) на неговите писания, го изкарах чиста проба враг. С каква възхитителна пламенност запитах дали неговото място е при нас. Залата беше онемяла, а аз на върха на удоволствието си изтърсих още една поредица от най-изящно тъпите приказки за задачите на нашия печат, за значението на втората страница във вестниците (нали печеля благодарение на тая втора страница) и за нашия обществено-политически дълг. Разбира се, веднага разхвалих Шефа. Непукистиката на Никифор се пукна, той си подаде оставката, а мен ме имаха вече за най-приближен на шефа. Работата е в това, че аз и по-късно продължих да си мразя Никифор и ми беше неприятно да го срещам по улиците. Струва ми се, че до края на живота си ще го мразя. А пък моят приятел Пецо ме навива да отида и му се извиня и да напиша някакво писмо, с което да кажа, че съм се заблудил. Хайде де, такава сантименталност! Пък може и да го направя. Ако ме хванат дяволите в един момент, бих отишъл да се хвърля в краката на този Никифор (представяте ли си зрелището?), глупакът ще бъде покъртен от моята изповед и ние ще станем такива интимни приятели, че после аз ще му говоря с половин глас за мръсотииите на Шефа и нищо чудно за компенсация да намразя него сто пъти повече.

Друг път ми се е случвало да си намразя някого така, без причина, просто за да имам къде да си пласирам злобата. Не мога да я задържам, тъй като тя се обръща срещу самия мене и ме трови, а така, като си намеря някого за мразене, много ми олеква. Обикновено обаче мразя по-способните хора. Във вестника работеха две млади диванета, родени журналисти и праскаха едни материали – жива сензация. Намразих ги. Просто като всеки българин никак не мога да търпя някой да умее повече от мене каквото и да е. Случвало ми се е да мразя и центъра на националния отбор по футбол, загдето вкарва такива ефектни голове, че аз се дразня от общото признание и като се връщам към дома си, измислям разни начини да започна да играя по-добре от него и да взема акъла на публиката още по-ефектно. Уви, вече минах трийсетата си година и мога да разчитам на футболна кариера следващия път...

Играта продължава. Генадиев започва третата кутия с цигари. Печалбицата му се стопи. Парите преминаха в джобовете на Хиената. Това си е закон божи. Оня мръсник се разигра, дяволски го финтира, направи един разкошен блъф и нашият легендарен храбрец се уплаши.

Сега идва ред да се прояви Този отядно. По нашия замисъл трябва непрекъснато да шибаме с пръчки по муцуната Хиената, а ето, че той покри загубата си и вече е в печалба. А щом печели, бетонира играта и е непробиваем. В никакъв случай няма да се стигне до залагане на шест хиляди лева и изобщо до голяма сума. Но и това сме предвидили...

Вкарваме в игра нова колода с карти. Хиената внимателно ги преглежда. Какъв силен поглед има, забелязва всичко. Но картите ще давам аз, а след мене – ортакът. Първото раздаване минава без инциденти, имам сервирана тройка, но не отварям. По общо съгласие подът остава за следващото даване. Докато картите се събират и бъркат най-внимателно от Този отядно, аз изпълнявам следващата точка и програмата – няколко пакетчета със солени фъстъци. Небрежно ги изсипвам върху един вестник, като под вестника поставям друга нова колода с карти и същевременно сека тази, която е в ръцете на моя ортак. Хиената веднага посяга към солените фъстъци (ще му излязат съвсем солени), а Този отядно ми казва:

– Разкарай тия боклуци! – Повдига вестника и го отмества към Хиената. Кога изчезнаха първите карти от ръцете му, никой не видя. Той държеше в ръцете си колодата, която аз поставих. Но това е само началото, лека разгривка. Дръпвам се назад и съм сериозен, ни лук ял, ни лук мирисал. Вляво от мене бай Петко пъшка угрижено и пафка цигара след

цигара.

Моят ортак е олимпиец. Раздава небрежно картите. В Хиената ще отиде сервирано каре аса, а нашата е вързана в кърпа. Гледам го как лакомо набива солени фъстъци и ми идва да се изхилия. Ей сега тънкият удар по мутричката. След това нека бетонира играта.

Поглеждам часовника си. Точно навреме. Часът е вече два.

Пред очите ми се разиграва рядко красиво зрелище. Какъв Олби, Алби или Елби! Хиената с абсолютното каре в ръце, пропасува гадината, бай Петко има трици и бяга. Аз отварям, макар че няма да играя, моя ортак утroyава.

– Още по три! – казва Хиената. Аранжирани сме го като народна песен.

Разглеждам го и се опитвам да запомня картинката, дано и друг път, когато няма да знам картите му, има същото състояние. Никой не може да познае какво държи този тип, толкова е равен.

– Двеста и седемдесет! – повдига тихичко и някак въпросително моя ортак. Очилата му блестят предизвикателно. Той е много любезен.

– Внасяй! – изсумтява Хиената, дъвчейки фъстъци и мята подозрителни погледи към ортака.

Този отдясно отбroyава елегантно парите и ги поставя на пода. Хиената вади от джобовете си банкнота по банкнота. Хвърля върху купчината. Целият под е точно петстотин и шестдесет лева.

Сега моят ортак провежда любимата си игра:

– Карти?

– Серви! – отвръща Хиената и продължава да лапа солени фъстъци.

„Ох, как ще се задавиш!“ – готов съм да извикам аз и да му плюя в карето.

Този отдясно се облактява съвсем близо до противника и дълго го съзерцава. Оня невъзмутимо дъвче фъстъците.

– Преди да съм теглил карти, ти предлагам да делим! – казва моят ортак.

Приели сме, че когато в играта останат само двама души, могат по взаимно съгласие да си разделят онова, което се намира на пода и да се откажат от битката. Това си е наше правило.

– Гледай си картите! – отвръща безсърдечно Хиената.

– Виж на какво ти предлагам! – Моят ортак с чудесно движение сваля картите. Той има флеш от купи с тираж за кент флеш. Седемца, деветка, десетка, вале и дама. Това е възхитителен, чуден ход!

Одеве, преди играта, ми беше казал: „Ще използваме номера, с

който в Африка ловят маймуните, нали знаеш лица? Взимат една кратуна, пробиват ѝ дупка, колкото да влезе маймунска ръка и вътре поставят маймунско лакомство. Връзват кратуната здраво за някое дърво. Маймуната идва, подушва лакомството и веднага пхва ръката си вътре и го сграбчва. Но свитата в юмрук ръка не може да излезе от кратуната, маймуната дърпа и не се сеща да пусне лакомството, за да си измъкне ръката. Това ще бъде нашият принцип!“

И ето Хиената е стиснал лакомството от петстотин и шестдесет лева и не иска да го пусне.

– Гледай си картите! – повтаря той, като поглежда безочливо флеша. Човекът си има каре аса, откъде-накъде ще се отказва от толкова пари. Най-малко той! Стиска маймуната, стиска, но ловецът вече приближава и жива ще си я хване. За гушката, за гушката!

– Още веднъж ти предлагам! – Тоя отдясно продължава да се усмихва. Най-коварната усмивка в света, флирт на котка с мишка. Боже господи, защо аз нямам такава усмивка! Навярно дяволите при първото си посещение в гробищата се усмихват така.

– Не бави играта! – Хиената довършва фъстъците.

– Добре – казва моят ортак, – да не съжالياваш. – Той е видимо разтревожен и прави най-великия фокус, казва: – Една карта!

Хиената гледа сащисан как Този отдясно разваля флеша си, без да му мигне окото, тегли една карта и не я поглежда. За какво му е да я поглежда, когато и двамата знаем коя е.

– Сто лева нови! – Това е точно в стила на стиснатия мръсник.

Всеки друг с каре аса би потърсил голяма печалба, но тоя тип играе строго пресметнато. Само че този път сметката му е без кръчмаря.

– Плюс пода! – казва категорично моят ортак, без да погледне взетата карта. Ето това е възхитителното, живописното, великото у него, разбира се, ако не играехме с подменена колода. Лицето му преживява лъжливото вълнение като истинско, ябълката трепере на гърлото му, очите му блестят и само аз знам какво има зад този блясък. Вероятността да дойде осмица купа или поп купа, с които ще стане кент флеш, е безумно нищожна.

Хиената дори не трепва. Стои няколко секунди малко настръхнал и казва решително:

– Не!

Сети се маймунката и пусна лакомството. Гледам как вади петдвайсетлевова банкноти и ги хвърля на пода.

– Глупак! – вика бай Петко, като вижда картите му. – Как можа да

не платиш! Това са каре аса!

– Знам – отвръща Хиената.

Моят ортак блажено прибира парите в купчината под лявата си ръка.

– Даньо – казва той на Хиената, – ти си голям играч! Сега, като ходих на екскурзия до Рим, отидох пред църквата „Свети Петър и Павел“, клекнах там на площада и само едно-единствено нещо съм повтарял: „Свети Петре, свети Павле, нищо друго не ви искам, нищо не желая, само, моля ви се, научете ме да играя като Даньо Хиената! Моля ви се, нищо друго не искам!“

– Стига си се лигавил! – казва му Хиената.

Моят ортак тържествува, аз двойно. Ето, че и с радостта ми е също-като с омразата. Радвам се двойно повече от шефовете си, ако те се усмихват, аз се кикотя, ако те се смеят, аз просто цвиля от удоволствие, ако те ръкопляскат, аз подскачам и рева. И сега си позволявам (това влиза и в плана) малко гаврене с Хиената.

– Това са най-скъпите фъстъци, които си изял през живота си! – казвам му аз. – Ако ти преседнат, викай!

Той присвива очи и безизразно ме гледа.

– Ха сега стегни играта де! – продължавам аз. – Триста и седемдесет левчета изкашля в канала!

Мълчи си. Събира картите, преглежда ги. Какво ще види? Нова колода, нямаше време да ги маркира. Но ние знаем, сега поне десет карти ще бъдат маркирани.

Бай Петко продължава да е сащисан. Как може да не се плати на каре аса. Той и не подозира, че кент флешът беше факт. Но дяволската интуиция на Хиената и този път помогна.

Моят ортак продължава да се усмихва. Сега аз си мисля, че неговата усмивка ще е някаква тенекиена усмивка, лъщи си гланцът и нищо повече.

Спокойствието свърши. Оттук нататък ще започнат големите сватки.

– С какви играчи съм седнал! – недоумява бай Петко. – Аз не съм за тази игра! Да не платиш на каре аса!

Хиената раздава картите. Моят ортак е отправил очилата си към него, за да го плаши, а очите си към мене. Поздравяваме се. Всъщност, аз така си мисля.

Запознах се с него по малко особен начин. Това беше моята втора слабост. Та ухазвах аз една Лина. Тя беше тъпо манекенче с

божествено тяло, много красиви очи и някаква такава игривичка, ах, моля ти се! Все с онази несръчна идея на двадесет години да играе рингинги-рае. При това се обличаше така, че всичко живо по улиците си изкривяваше врата да зяпа подир нея. Именно поради общественото внимание аз се захванах с Лина. Трябва да си призная, че съм страшно суетен. Ама умирам от удоволствие да свия на някого мадамата, особено ако тя е нещо ценно. Разбира се, случвало ми се е да паля колата и заради самата мадама. Подир тази Лина се мъкнеха цели мъжки стада, красиви, наперени, съзерцаващи екземпляри с романтични лица и така нататък. Докато те се възхищаваха и бленуваха за нея (за тая гланцирана гъска!), аз пристъпих направо към целта. Най-страшното мое оръжие е устата ми. Никакви хубавци не могат да създадат това очарование, което ще излезе аз според случая.

Моите приказки не са ала-бала, те задължават, привързват и събличат. Важното в този миг е само да попаднеш на точната тема или както казва един мой приятел, „да улучиш същата вълна“. Жените, които имат всички белези на нормални хора, в присъствието на интересен мъж губят поне половината от способността си да разсъждават, да оценяват и естествено да се пазят. Основният женски закон – от всички обяснения за себе си приемам най-приятното – има фаталистична сила. И всеки съобразителен тип лесно може да доведе работата в своя полза. Ах, какви сложни игри сме изигравали!...

И така аз станах любовник на тая Лина. Чисто и просто си живеехме в един от благословените софийски тавани (най-хубавият ми очерк би се казвал „Таваните на града“), от време на време се връщах у дома при жена си, а останалото време уж бях в командировка. Но по едно време забелязах, че в тавана започнаха да се промъкват непознати вещи, веднъж просвири един чудесен магнитофон „Ухер“, а аз не можех да приема, че някой благородно е решил да озвучава нашата любов с Лина. Следващото чувство ми заговори, че си имам дубльор. Аз съм най-нервнивият мъж в света, но все пак не можех да не си задам въпроса, кой е всъщност дубльорът, аз или собственикът на магнитофона „Ухер“? И самата Лина, изглежда, се разкъсваше от това противоречие. Една вечер тя ни събра. Видях висок млад мъж, около тридесет и две-три годишен, с очила и много дълга жирафска шия. Отнякъде ми бяха внушили, че всеки човек приличал физически на определен вид животно. По навик непрекъснато сравнявах – този на кенгуру, онзи на тапир, трети на булдог и т.н. Дубльорът ме поразил с това, че приличаше на очиларка. Точно същата змийска стойка, точно същата леко отметната назад глава,

готова светкавично да клъвне, точно същите втречени очи. Като че искаше да му бъде медиум. В първия миг ми се видя грозен и погледнах кисело към застаналата в ъгъла бледа Лина. След това започна да ми става по-симпатичен, а днес аз си мисля, че той дори е красив. Що се отнася до жените, те направо го смятат за млад бог. Имаше хубава фигура, само да не беше толкова дълга шията му. Според Хиената (единственото остроумие, казано за три години) шията на Този отядно се удължила от надничане в чуждите карти.

Той ме поздрави твърде учтиво с най-дружелюбна усмивка и запитва как се чувствавам, как върви журналистическата ми работа и за разни познати. Веднага забелязах умението му да води празни разговори с приятно за събеседника внимание. Той сякаш ми казваше: „След малко ще се надяваме, а нека сега само чуем гласовете си.“ Колкото го гледах, все повече ми харесваше. По-късно разбрах, че и това е една от неговите магии. Умееше да се харесва.

А тази гъска Лина мълчеше в ъгъла и по едно време със заекване плюс огромна доза фалшив драматизъм каза:

– Аз ви събрах нарочно... разберете се! Моля ви само мен не ме питайте! Не ме питайте! – И закри с пръсти очите си.

Такава мила картинка. Напуши ме смях. Погледнах към непознатия мъж отсреща. Ще стане ли някакъв пожар? Беше приблизително в моето състояние, смееше му се. Значи, интелигентно момче!

– Вие откога? – запитах аз, просто за уточняване.

– Ами от три месеца – отвърна той съвсем откровено, – а вие?

– Че и ние, кажи-речи, от толкова...

– Има ли някакво значение приоритетът? – попита ме той.

– Не – казах, – дори няма значение кой ще бъде последен!

Лина си смъкна пръстите от очите.

– Не ви е срам! – каза тя. – А аз си мислех, че вие...

– Да се бием ли? – попита непознатият. – Защо?

– Разбира се – казах, – рицарските времена са мит! Отдавна никой не умира за жени!

Тогава непознатият се обърна към мен и много сладко ме запита:

– Играете ли карти?

– Да – казах.

– Едно шмендеферче? – попита той със същия чуден гласец. – Бакаричка?

– Разбира се!

Умирам да попадам в подобни нелепи положения. При това с такъв

партньор. В задния му джоб, изглежда, винаги имаше една колода финни найлонови карти. Той ги измъкна и елегантно ми предложи да теглим кой да бъде банката.

– Вие разбирате, нали? – каза той най-внимателно. – Ще играем за Лина! Едната половина от нея ще бъде моя залог, а другата половина – вашият!

– Може ли да я разиграем на части? – попитах аз. – Защото при една неделима половина във всички случаи ще се играе ва-банк!

– Да – отвърна той, – но това води неизбежно до оценка на частите! Трябва да се споразумеем, защото не може да заложите крак срещу ухо или това великолепно носле срещу тия рахитични глезени!

– Вие сте идиоти! – изкрещя Лина.

– Спокойствие, госпожице! – отвърна моят партньор. – Ще играем ва-банк! Това означава, че изцяло ще принадлежиш на един от двамата!

Тогава аз не знаех за уменията му да си взима тази карта, която му трябва. Загубих.

– Много съжалявам, много! – стисна ръката ми той, като прибираше колодата. – Вие сте ми толкова симпатичен, че ми се искаше да я спечелите!

– Вие не сте мъже! Вие сте нищожества! Комарджии! Негодници! – викаше тази малка гъска.

Оставих ги двамата и си тръгнах. Беше ми весело. Този тип със стойка и физиономия на очиларка страшно ми хареса. По-късно аз щях да кажа, че това е най-одухотвореният, най-очарователният мръсник, когото съм видял през живота си. И ще ми разправят разни, че формата не била важна! Не, мили мой, всичко е формата! Ох, да можех да бъда такъв чуден формалист!

Не бях изминал няколко крачки по стълбите, когато той ме догони.

– Много извинете – разглеждаше ме усмихнато, – а други игрички опитвате ли?

– Да.

– Например една игра на пет карти?

– Разбира се!

– Да кажем, във вторник в шест часа тук, доведете и втория, аз ще доведа четвъртия!

Така започнахме. Горката Лина, обърнахме любовия таван на игрално казино. Тя не можа да понесе и ни изпъди като загуби и мен и оня с магнитофона. Сега я срещам от време на време, омъжила се за някакъв левак. И си представям, че умира от скука. Къде ще намери такива

скици нас! Как божествено я проиграхме!

И все пак аз спечелих. Това е приятелството ми с Този отдясно. Въпреки че в продължение на година и нещо той редовно ме обираше, ние си бяхме приятели. Особено добре си пасвахме във втората игра – с жените. Той се оказа такова богато момче, с безброй връзки, и то не с някои очукани мадами, а с доста прилични същества.

И за двама ни жените също са игра, само че по-безцветна от покера. Случвало се е даже да ни се обадят по телефона за каре и ние незабавно да изоставим приятелките си.

Трябва да кажа, че имаме едни от най-добрите и най-чудесни съпруги в света. Или както казват моите приятели, аз съм улучил една в милион. Тя е живият ангел, изпратен на земята, за да буди моята съвест. Ама как може да се събуди нещо, което го няма? Зная какви усмивки ще предизвикам, като кажа, че обичам жена си и треперя от страх за нея. Изглежда, че единственото мерило за любовта си остава страхът, който изпитваме за този, когото обичаме. Винаги се сещам за нея дори когато сме скарани (все по моя вина) с радост, приятно ми е да мисля за нея, да си припомням лицето ѝ, очите ѝ, думите ѝ. Тя е страшно хубава, по-хубава от всички жени, които познавам и изглежда, че и другите, които са я виждали са на същото мнение. Също така понякога ми се струва, че за нея бих направил дори онова, за което въобще не съм способен. Ако някога се опитам основно да променя себе си и начина на живота си, това ще бъде само заради нея. Наистина у мене назрява някаква идея да си платя греховете накуп, да се самоизпратя по дяволите или да се превърна в нещо друго. Там е работата, че не знам в какво.

Деветдесет и девет на сто от съвременните жени ще кажат: „Ах, този да ми е мъж и аз да му седя вкъщи, да не съм луда!“ И ще се опитат да ми набутат толкова рога, колкото косми имам по главата си. Смисълът на живота на съвременната жена е да отмъщава на мъжа си. Бедата е, че и отмъщението не ги удовлетворява, а стават още по-нешастни.

Моята жена нито веднъж досега не се е опитала да ми отмъщава, дори да ме наказва. И честна дума това ужасно ме измъчва. А след една моя напълно идиотска история нейните думи ме втресоха: „Ти много искаш да бъда с нещо виновна пред тебе, но аз не съм и не мога да бъда!“

И ми се усмихваше с онова нейно си мъчително благородство, сякаш се отчиташе на бога. Полудях. Отведнъж се отприших, грабна ме някаква трагикомична вълна, плаках и се смях, клех се и се проклев и бях на една крачка да се убия, като едновременно съзнавах, че никога няма да го направя. Това е страшно характерно за мене – аз съзнавам, че

няма да направя нещо и дори когато го правя пак продължавам да го съзнавам, че няма да го направя.

Истина е, най-свещена истина е, че аз я обичам. Но това, че обичам една жена, никога не е означавало за мене, че не трябва да обичам и всички останали жени. Мисля, че любовта към един човек няма нищо общо с любовта към друг човек и безбройните шуротии в живота на хората произтичат именно от това да изискват в името на една любов да се откажеш от всяка друга любов. Разбира се, ще се намерят някои, които да ми разправят, че едната любов била от един вид, а втората – нещо съвсем друго, че дори не е любов, а чиста еротика и че аз умишлено (за да се оправдая) ги смесвам. Има много здраве от старата ми шапка тоя, който ще се опита да разграничи любов от любов. Тя е една и съща и с първата и с десетата жена. Друг въпрос е доколко някои келешки истории са любов.

И така независимо от това, че обичам жена си, безумно много обичам да се влюбвам. Моята слабост са веселите, жизнени момичета, обичам шума, танците, безгрижието, обичам неизвестността, която ми носи радости, съвсем нова, непозната, обичам да получавам среднощни подаръци и да се възхищавам. Умея чудесно да се възхищавам. С всяка моя нова любов като че се сменя кръвта ми, мисля, че няма нищо по-голямо и по-дяволско от свързането на хората.

Понякога заставам на площад „Славейков“ към пет часа следобед, когато отвред прииждат млади и хубави жени, аз ги гледам, посрещам ги и ги изпращам, възхищавам им се и страдам, че е невъзможно всички да бъдат мои. Не, това не е просташка алчност на неудовлетворен мъж, а търсене на онова, което никога не достига.

Историите, които почнахме да бъркаме с Този отъясно, бяха от съвсем друг вид. Имаше такъв период в моя живот, когато аз се отказах от романите и го ударих през просото, а може би нямаше да направя това, ако не беше моят покерджийски учител, към когото изпитвах такова уважение, че ми беше драго да безобразничим колективно. Тук, разбира се, веднага се намеси моята слабост да задминавам учителите си и да им показвам на какво съм способен. Трябва все пак да призная, че както и в покера, той беше неподражаем. Ние си ги мъкнехме по две в същата тази стаичка, когато не играехме и се забавлявахме много хубаво. За да ни бъде по-интересно, измисляхме си разни роли. Игрите бяха истинска проверка на наши остроумни предположения. Ние разработвахме и даже имахме идеята да издадем някакъв труд за цяла серия експерименти на отношенията между младите мъже и младите жени. Например, ние

най-обстойно изследвахме оня възлов, основен момент в тия отношения, когато, така да се каже, човек от чужд става свой. А като към всичко това се прибави и голямото изкуство на моя приятел да утешава, нашият успех оставяше в другата страна трайни спомени.

През цялото това време лъжах най-безсрамно жена си, че върша някаква работа или че играя карти. Почти съм сигурен, че тя е подозирала с какво се занимавам, но нито веднъж не ми даде да разбера това. Оставаше си към мен все така внимателна и мила, че накрая ми идваше да ѝ разправа най-подробно всичко. Много обичам да се самообвинявам, да се саморазобличавам и да се самооплюя, така че всички да ахнат. Но за да стане това, трябва да имам предразполагаща публика. Моите отприщвания са толкова драстични и потресаващи, че всички остават шашнати и ме смятат за някакво чудо на искреността и човешката смелост.

Колкото повече говоря, толкова по-приятно ми става, лошото е, че не винаги успявам да запазя мярката и накрая все някой разбере, че съм изпраскал последната си импровизация. А що се отнася до лъжите, така безумно се впускам в измишльотините си, че сам не зная кое е истина и често пъти разменям лъжа с истина. Ще ми се да приема, че е произволно насилие на моето въображение, което не може да не деформира фактите, все едно в чия полза.

Това мое качество беше най-добре използвано от Шефа. Той ми буташе такива тъпи и загубени материали, които аз вдъхновено раздувах в най-опашати лъжи. Например, спомням си преди години, когато селяните у нас бяха зле, Шефа ме накара да направя един репортаж как кооператорите масово си купуват москвичи. Ама това беше такава феерия от патосни менти, че и литературната награда получих. Поместиха репортажа на първа страница и досега ми е пред очите усмихнатият селянин, нарисуван от именит наш художник. Тогава моя приятел Пецо за първи път се отчая от мен. По-късно му се случваше често да се отчайва и да повтаря сантименталните си възклицания:

– Не очаквах това от тебе! Не очаквах!

Бедата е, че и аз не очаквах това от себе си. Изобщо никога не знам докъде ще стигна и какво сам на себе си ще направя.

Играта продължава. Цигарите на Генадиев се свършиха и сега той стои кисел и зъл. Пак губи. Ние измъкваме по нещичко от Хиената, но той, мръсникът, си го наваксва от портфейла на бай Петко. Мили бай Петко, не играй тази игра с нас! Играй с приятелите си, стотинка чипето, ще проиграете два лева, ще си направите удоволствието. При нас е

страшно. Но, изглежда и на тебе, като и на мене ти прави удоволствие да играеш със силни. Всеки спечелен лев от Хиената е равен на сто лева, взети от друг. Най-ужасното нещо в играта покер е амбицията. Амбицираш ли се, загубен си. Пецо твърдеше, че амбицията е доказателство за посредствен дух. Слава богу, че поне в такъв порок не може да ме обвини...

Този отдясно ме настъпва леко по крака. Разбирам! Как щях да пропусна! Скандалът! Часът е три и петнадесет! Играем с четвърта колода карти. Сега са финалните турове. Подът е с розета по десет лева, всичко четиридесет. Играта мирише на барут. Всъщност започва истинската, голямата игра, финалите. Който сега се натопи, не може да изсъхне до края, ако господ не му помогне. Ние вече се дебнем и подло, и жестоко, бльфовете са рядкост, лъвовете няма, има само хиени и чакали. Този един час е по-изтощителен от най-тежката умствена работа. Свят да ти се завие. През това време стават и най-големите шашми, защото пренапрегнатото внимание често изневерява.

Хиената изяде толкова фъстъци и е крайно време да поиска водата, която моят ортак ще му поднесе. Но ние напразно чакаме. Този тип не ожаднява, стои неподвижен, изпънал дебелия си врат и само грукти:

– Внасяй!

Ох, как ще ти внесе една доза стрихнинче!

Не му се пие вода. Няма как, трябва да се разиграе тъпият номер със скандала.

Отваря Този отдясно, другите двама бягат, аз казвам силно:

– Сто и двадесет!

Този отдясно нарочно забавя, гледа картите си и едва след няколко секунди повдига:

– Триста и шестдесет!

Ето го повода. Аз отсичам:

– Забави! Ще внесеш само сто и двайсет!

Той се хили присмехулно и настоява:

– Триста и шестдесет!

Аз кипвам:

– Сложи сто и двадесет и играй! Ако не губиш!

– Триста и шестдесет! – повтаря невъзмутимо той, а аз се разтрепервам от упоритостта му и в един миг хвърлям картите в лицето му и викам, че подобни номера да продава другиму. Той ми отвръща с гаден смях. Аз му казвам двайсет най-отбрани приказки, ортакът скача и казва, че не желае да играе, щом като аз смея да хвърлям съмнение върху

неговата честност. Това той го изговаря като напълно честен човек. Аз побеснявам, прибирам си пачките в джоба и решително си тръгвам.

Сега вече стават бай Петко и Хиената. Започват увещанията, уговорките да не развалям играта, когато толкова малко е останало, че не е хубаво. Предлагат да се анулира раздаването. Не съм съгласен, искам да си ходя, но накрая с триста уговорки, примирен, сядам...

И ортакът сяда. Не мога да го понасям, играя рязко. На масата владее обща нервност. Хиената, без да иска, забавя и отново кавга. Този отчаяно ме поглежда над очилата си. Всичко е наред. Ние се раздрънкваме отведнъж, ръкомахаме, Хиената задъхано и зло обяснява и през това време колодата е пак подменена. Сега тя се намира в джоба на моя ортак и той ще отиде в клозета, за да я нареди, както трябва. Големия удар ще нанесем със старата колода, защото Хиената е маркирал половината от картите и след това внимателно ще провери. А с новата колода ще играем малки игри, а ако е възможно, даже и да не играем.

Докато Този отчаяно отива към клозета, прибирам картите в ръцете си. Едновременно започвам дълго обяснение с Хиената по въпроса за забавянето на релансирането. Ние сме приели това да става по две секунди, след като предхождащият играч се произнесе, в противен случай се губи право за повдигане. Хиената се дразни, аз му противореча готов да му направя нов скандал. От време на време чувам, че омразата изскача върху моето лице и едва не му извиквам: „Глупако, сега ще видиш какво ще ти се случи!“

Много ме бива по скандалите. Това всички знаят. Жив пожар! Подпалиш някого и гледаш сеир. В редакцията и навсякъде избягват да се заяждат с мене, защото съм скандалджия. Коронният ми номер беше фронталният скандал. Сега такива скандали почти изчезват и общественият живот протича някак много вяло и безинтересно. На моя шеф му хрумна веднъж да удари по модернизма в театъра. Аз не вярвам той да го е решил, по-вероятно е чул от някой свой съученик, че е време да се проведе някаква кампания – срещу какво? Тук му е помогнала досетливостта. Той решил срещу модернизма, понеже никому не е ясно какво е всъщност модернизмът и може да се приказва на доживотна вересия. Не се знаеше с положителност има ли модернизъм у нас, или няма. След кратко колебание ние решихме, че и да няма, пак ще ударим модернизма, за да се знае. Естествено, тази работа беше възложена на мене. Започнах атаката с една суперпросташка статия, в която, след като пророчних няколко сълзи за недоумението на обикновения човек, който гледа, без да разбира, който трябва да измъчва бедната си глава с решаването

на ребуси и се шашардисва от алегии и символи, направо разкатах фамилията на половин дузина режисьори. През цялото време, докато пишех тази скандална статия (твърде искрена и поривиста), аз се забавлявах, като скачах от абсурд на абсурд, бръщолевех, както ми дойде, и злодейски се хилех, като си представях, че всичко това ще има сериозен ефект. Защото у нас на подобни бръщолевения винаги гледат най-сериозно. И не се излъгах. Някакъв почтен критик плахо ми отвърна със своя статия, но тогава се намесиха ония, които обичат да ловят риба в мътна вода и се започна страховтна пукотевица, като моето име се цитираше по петдесет пъти и от едната, и от другата страна. В театъра настъпи паника, мисля, че се стигна и до персонални промени.

Ние с Шефа тържествувахме. Бяхме защитили чистота на изкуството, реализма и прочие. По едно време аз даже си вярвах, че щом ефектът бе толкова силен, сигурно ще да е имало в театъра и модернизъм. Както и да е, и до ден днешен не зная за какво всъщност съм писал, нито какво е модернизъм, нито пък ме интересува.

Бих полюбопитствувал единствено, ако някой демонстрираше модернизъм в покера. Предполагам, че ще го разбера...

Освен това често забърквах скандали за пари. У нас така е прието, че и най-голямата глупост да напишеш получаващ толкова пари, колкото и ако направиш нещо съвсем хубаво. Тоя принцип дразнеше моето самолюбие, първо, защото ме изравняваше с разни паяци, които говореха полубългарски, и, второ, защото така губех на покер, че ми трябваша нови и нови средства, за да играя. По едно време, пък и сега, аз броех загубите си в очерци. Например тази вечер загубих четири очерка, но завчера избих очерк и половина или проиграх едно текезесе, една флотационна фабрика и една работилница за чистене на риба или спечелих половин кравеферма...

Между другото съм такъв факир в писането на очерци, че не е необходимо да отивам на място. Всички възможно конфликти в моите очерци са сведени до три основни положения:

1. Един вярва, а друг не вярва. Във финала – и двамата вярват.
2. И двамата вярват, но на тях не им вярват. Във финала – всички вярват.
3. И двамата вярват, и на тях им вярват, но има обективни трудности. Следва борба и на финала победителите въздъхват и вярват.

Трябва да си призная, че маса очерци съм изпонаписал по телефона или от приказки за бог да прости, при това някои от тях са били наистина хубави очерци и както говорят по летучки – разкрили са съдбата.

Ако някога спечеля много пари от покер, ще нарежа очерците и ще създам нов литературен жанр – гаврата. Ще има големи и малки форми – гаврища и гаврички. Това ще да е форма, която едва ли някой ще иска да използва, но ще ми създаде истински възможности.

Единствен Пецо не одобряваше моята литературна дейност, идваше при мене, седнаше на бюрото и ме молеше:

– Престани! Засрами се! Аз знам, че това са лоши шегги, че ти не си такъв!

– Какъв съм? – питах аз. – Антиобществен, антиморален, антинароден, античовек!

– Не – казваше горкият Пецо, – ти си просто един нещастник, който не може да скрие двойствеността си и в когото винаги има две взаимноизключващи се решения!

– Но обществото ме използва! Аз върша полезна работа! И моята двойственост, все едно коя, е обществено полезен факт! – извиках му аз.

– Молят ти се – каза ми той, – поне пред мене бъди такъв, каквото знам, че си!

Той ме трогна. Значи, според него аз съм нещо по-друго от онова, за което моят шеф и Този отдясно ме смятат. Любопитно.

– Обещай ми – каза той, – че повече няма да напишеш нито ред и няма да играеш покер!

– Че какво общо има моят покер с моята журналистика! – пародирах аз.

– Общото е това – отвърна сладкият, почтен Пецо, – че ти играеш покер като журналист и пишеш очерци като покерджия!

– А защо да няма и такива като мене! Защо да няма! Защо аз да не бъда едно миризливишко цветенце, което да пълни Розовата долина с нежна смрад! Щом като съм само аз, няма и да се почувствува, никак даже!

– Виждам – каза той накрая на този неприятен разговор – ще ти хвърля такъв бой, че съвсем ще се вмиришеш!

Така си е. Като нищо можеше да ме натупа, защото беше як за петима. Но той ме обичаше горкият, обичаше ме и знам ли защо... сигурно от любов към нещастните, печели точки за рая...

Играта продължава. Моят ортак се завръща. Хиената ехидно го наблюдава. Искра му се на глупака да се пошегува, но сигурно не знае как да се изрази.

– Много отрано те присви шкембето! – казва му той.

– По-добре сега да ме присвие, отколкото след играта! – отвръща ортакът със загадъчна усмивка.

Това му е изразът, когато иска да плаши. Гледаш очиларката му с очиларка и чувствуваш как нямаш опора и от всички посоки нещо може да ти се случи.

Хиената няма тая чувствителност. Аз съм сигурен, че в неговото въображение освен банкноти и портфейли нищо друго не се появява.

Моят ортак сяда. Бай Петко мълчаливо раздава картите. Сега до края остава само една-единствена стъпка. Когато картите дойдат за даване в Този отджасно, той ще извърши смяната. В игра пак ще влезе колодата, която преди малко незабелязано измъкнахме. Ще се сблъскаат два кентфлеша. Сервирият кентфлеш ще бъде в Хиената, а аз ще направя кентфлеша с две карти. Разбира се, по-голям от неговия. Такава дързост никой не би си позволил, но все едно, това може да се случи в милион раздавания веднъж. И защо да не се случи тази вечер! Пък и какво ще докаже Хиената? Веднага след раздаването на картите моят ортак ще отиде и ще хвърли втората колода в клозета. Ако речем да се самообискираме, всичко да е наред. Сега отгатвам защо той е поканил бай Петко. Пред този почтен човек ние няма да се излагаме я!

Всичко е наред. И отгоре на това Хиената най-после произнася от-давна чаканата дума:

– Вода!

Значи, фъстъците не са отишли на вятъра. Този глупак ще трябва да поеме чашата и да я отправи към устата си, т.е. за част от секундата вниманието му ще бъде другаде. За способностите на ортака това е предостатъчно.

Лицето му е почти вкаменено, той поема картите, които бай Петко му дава, и отваря. За миг се увличам да следа психологическата подготовка, която моят ортак извършва. Целият става само мозък. Оттук натаък всяко негово действие, всяко движение, всяка гримаса ще бъде подчинени на строго определена цел. Той достига границите на съвършенството си като играч – високо усъвършенствувана кибернетична машина за игра на покер плюс страст. Толкова добре познавам това негово на-веждане над масата, характерното му изгърбване. Той се държи като пълен и безспорен господар на положението. В сравнение с него бай Петко си остава един случайно попаднал тук нещастник, аз – психически разстроен глупак, а Хиената – дребен хищник.

Помня първите уроци, когато започнахме да играем заедно, но не бяхме ортаци. Порази ме, че нищо случайно няма в неговата игра. Това

бяха блестящи психологически анализи. В първите минути той разчита-ше характера на непознатите играчи, двайсет минути по-късно можеше да им напише биографиите. Оттук нагласяваше цялата си игра. Подлъг-ваше романтиците с ефектни, почти сантиментални трикове, с благород-ни жестове, за да не разберат кога им се опразват портфейлите. На стис-натите и твърди играчи нанасяше жестоки удари в първите пет минути и след това те отваряха играта си, а той прибираще, прибираще...

Веднъж трябваше да чакаме заедно двама партньори. Те влязоха, но докато се раздадат картите, той ми каза:

– Пази се от първия, върви като заваян, но успя да огледа всичко и под кревата надникна... играй срещу втория, той забрави да затвори вратата и виж го само как търси парите си по джобовете! Човек, който не знае къде са му парите, обикновено не знае и колко са и, разбира се, не умее да ги задържи...

По време на играта той зорко следеше не само движението на кар-тите, а и развитието на психическата издръжливост у противника, коле-банията, уплахата, склонността към бягство и пр.

Двадесет на сто от блъфове му минават, защото той знае кога да уплаши. А освен това е истински дявол на коварната игра от засада, на пропасуване с хубаво сервирани карти. И винаги настъпателен. А когато се разиграе, играта става страшна, човек не може да поддържа темпото, обезкуражава се, пропада.

Точно същото е поведението му и извън покера. Той работи в една търговска централа и минава за ас номер едно в тая централа. Там е ду-шата и мозъкът на цялата им търговска дейност, без него не могат да ди-шат. Заема твърде висока за годините си длъжност. Веднага си предста-вам размаха, когато прави сделките.

„В тоя свят от балами е непростимо да губиш“ – ми каза той.

И това не беше израз на самохвалство, а негова основна идея. Пра-веше му удоволствие да доказва слабостта на другите. Все ми се струва, че той е щастлив само когато може да преметне някого и особено ако онзи е силен противник.

Всички, които го познават, му предвещават голямо бъдеще.

– Не забравяй – каза ми той, – че с държавни пари се играе по-леко!

На тридесет и три години има репутацията на един от най-съобра-зителните, хитри и силни хора, който аз и неговите познати сме среща-ли. А като към това се прибави чувството, му за сигурност и вродената му подлост, има всички данни да отиде далече. Владее превъзходно три езика, има изключително здрави и силни връзки и навсякъде, както съм

забелязал, го посрещат като необходим. Пет минути след появяването си той вече е необходим. Електронният му мозък работи безупречно, анализира най-сложни положения, търси решения, дава съвети и естествено всичко, което извършва, трябва да му се заплати. Нему е напълно все едно на коя държава служи, на каква кауза и какви идеи налага. Важното е да има повече битки и да ги печели. Неговият истински бог е Талейран.

На тридесет и три години жените не са вече толкова интересни за него, той подбира удоволствията си, защото има време да получава едни и същи неща. Оня ден разви пред мене няколко идеи за криминални романи, които са изумителни. Героят, в чието лице виждам нещо от неговите собствени черти, е такова свръхчовечище, че сравнен с него Джеймс Бонд е един нахален глупак.

А сега, като го гледам надвесен над масата, зареден за последната схватка, аз му се възхищавам. Той притежава всичко, което аз нямам, и положително моите никакви мисли и примитивни чувства са му непонятни. Толкова много искам да приличам на него! А явно е, че не мога дори да му подражавам. Струва ми се, че ако имах поне една десета от неговия характер, моят живот би се изменил в някаква по-перспективна посока...

Картите раздавам аз. Остава минута, може би две до крайната цел на тази вечер. Хиената отново повтаря:

– Дай ми малко вода!

– Сега де! – казва грубо моят ортак.

Поглеждам своите карти. Нищо и половина. Те играят, аз пасувам и чакам последното, решително раздаване. В схватката са влезли и тримата, доколкото разбирам, моят ортак ще остави бай Петко да спечели малко пари от Хиената...

Разглеждам пачките пред мен и пак се сещам за жена си. Положително не спи. Винаги, когато съм се връщал от нощен покер, тя е будна. Представям си как ще влезе у дома и ще изсипя на масата парите, които съм спечелил. Много ми се иска тя да се зарадва на печалбата. Но тя никога не се е радвала на пари. Много особена жена. У дома разговори за пари не се водят, тя не знае и не иска да знае колко имам да взимам, колко получавам. Достатъчно е да има малко пари за храна. Преди няколко месеца една нощ се завърнах с неколкостотин лева печалба и изсипах парите върху масата.

– Какво е това? – попита ме тя загрижено.

– Печалбата! – казах аз самодоволно и подхвърлих парите нагоре.

– За това ли е всичко? – попита ме тя с интонация, която ме смути.

А на мене толкова ми се искаше да се радва, да ме накара да ѝ купя нещо, да ѝ ги дам.

– Искаш ли да ти ги дам? – попитах аз, готов да ги поднеса.

– За какво са ми! Яденето е в печката, сложи си...

Пет минути по-късно ме попита:

– Ти наистина ли се радваш, че си спечелил?

– Разбира се – казах и започнах да самохвалнича, – извих им вратовете на тия мръсници, смъкнах им всичко от джобовете и даже и праха им изтупах да ме запомнят!

Много обичам да се хваля. И знам един милион трикове, за да се хваля, без да засягам самолюбието на другите.

– Защо? – попита тя.

– Как защо! Така! – недоумявах аз. – Това е игра!

– Игра! – повтори тя замислена. – Струва ми се, че за тебе това не е само игра!

– Разбира се! – извиках аз по обичая си. – За мен това е животът!

Тя ме погледна кротко, после каза:

– Моля ти се, махни от масата тия пари. Не искам да ги виждам. Просто не мога да повярвам, че ти правиш всичко това в края на краищата за пари!

– А какво? Да губя ли?

– Може би е по-добре да губиш! – И сега тя ме удиви. – Защо всички толкова много се страхуват да губят?

Честна дума, пратиха ме по дяволите. Погледнах парите и започнах бавно да ги прибирам. Би трябвало да ги изгоря. Защо не го направих, не знам. Помислих си, че повече едва ли ще играя на карти и изобщо каквато и да е игра. Но на другия ден, когато моят ортак звънна по телефона, аз бях на линия...

Що се отнася до парите, те ме интересуват дотолкова, доколкото в тях може да се играе на покер. Никога не съм бил сребролюбец, никога не съм скътвавал банкнота по банкнота, за да си купя автомобилче, апартаментче, вилчка или бог знае какво. И естествено, когато нямам никакви пари, ми е кисело. Освен за покер те служат и за купуване на хляб и за возене в трамвая.

Наистина бай Петко спечели и донякъде изби загубата си. Моят ортак ме поглежда втренчено и казва:

– Бъркай картите! – Става и отива да донесе от кухнята вода на Хиената.

Това е сигналът. Сега ще бъде направена смяната и започва играта на пачки.

Аз съм неспокоен. Ръцете ми треперят, чувствавам как ми пролазват студени, неприятни тръпки и езикът ми е изсъхнал, лепне.

Бъркам непрекъснато. Изучил съм се и правя факирско разбъркване на картите. При мен не може да има никакво съмнение в разбъркването. Въпреки това Хиената бди. Той е навел разплутото си лице, присвил е тия никакви рижави вежди и дебне.

– Много ги бъркаш! – забелязва бай Петко.

– Да се нареди нещо! – отвърщам аз. Когато желаш някой да не ти повярва нещо, кажи му направо истината.

– Сега – казва бай Петко замечтано – да ви се падне на вас по едно каре, а аз да направя нисък кент флеш. Ще ми върнете парите, дето цяла година сте ми ги взели!

– А ти това ли искаш? – хиля се аз, а нервите ми ме друсат неспасяемо. Голям пожар ще стане!

Моят ортак се връща с водата и я поставя пред Хиената. Аз разбърквам за последен път картите, сека и ги тупам пред Този отдясно. Той заема мястото си, изважда носната кърпа, за да си избърше ръцете от водата, Хиената посяга към чашата, а моят ортак прибира кърпата си. Сега вече успях да видя как стана смяната. Той извади с лявата си ръка колодата заедно с кърпата, избърса си ръцете с нея, в момента, когато Хиената поднесе чашата към устата си, той взе с дясната ръка картите, които бяха за раздаване, преспокойно ги сложи в кърпата, като освободи другата колода и напъха кърпата и сменените карти в джоба си. Хиената допи водата. Бай Петко зорко гледаше. Разбира се, не видя нищо.

– Сечени ли са? – пита ме Този отдясно.

– Да! – отвърщам.

Започваме! Започваме! Бог на помощ!... Първа карта... втора карта...

Изведнъж ме обзема страх. Не напрежение, не безпокойство, а див, непреодолим страх, почвам да треперя. Към мене приближава смъртоносна заплаха, аз нямам къде да се дяна, моето наказание е неизбежно. В главата ми няма никаква мисъл, волята ми е разхлабена докрай и не съм способен да се владее. Това е същият оня страх, който ме преследва отдавна, отдавна, от юношеските ми години, всевластен безпричинен страх. Някой броди в тъмното, някой приближава към леглото, нечия студена ръка докосва челото ми, аз виждам светещи страшни очи и раззината беззъба уста и почти чувам ужасен бабешки кикот, и нещо друго

приближава към гърлото ми, плъзва змийската студенина по гърдите ми... и припадам.

Аз съм най-страхливия човек на света. Толкова ме е страх, че преди да си легна, надничам в гардероба, завирам се под кревата, проверявам вратите дали са заключени и цял треперя. А в един миг на пълна безпомощност и голота сам започвам да вия и съм готов да се хвърля в краката на всеки спасител и бог.

Най-ужасно се боя от смъртта. При мисълта, че все някога ми предстои да престана да съществувам, аз се разболявам, всичко пред мен се обезсмисля и не съм в състояние да върша каквото и да е. Затова не мога да понасям болни, мъртви, ковчези и прочие. Те направо ме отвращават, както ме отвращава бъдещият ми собствен труп. Аз още сега чувствавам студенината на тази гадост и ми се ще да се самозапаля.

Мисълта за смъртта обаче ме прави и невероятно свободен. След като ме уплаши, в края на моята уплаха изведнъж се освобождавам от тялото си и започва моето безумно въргалие из вселената. Аз се опитвам да правя всичко, което ми хрумне и да се втурвам във всички възможни посоки. Като че имам някаква плазмична способност да се превръщам в каквото си искам...

Но сега ме е страх! Нещо ще се случи! Дали не флиртувам с предчувствието си?

Ето третата карта. Зная по ноти какво предстои, но пак ме е страх. Тъкмо защото зная.

Този Отдясно дава с механично спокойствие. Неговата вечна маска ми опротивява и аз толкова искам на негово място да бъде милият, сладък Пецо с вечните си разсъждения за моите щуротии – и за нашия бъдещ вестник, в който няма да има нищо от Шефа и от моя покер.

Четвърта карта! Аз ще получа кента, но с тираж чрез две карти за кент флеш. Хиената ще има сервиран кент флеш. Той вероятно чака петата карта. Тя е странична. Ето, виждам как подлецът стиска картите поздравно, пръстчетата му се свиват. Значи, това е белег, когато има силна карта. Той чака петата карта. Ще получи точно тази, която желае. Точно тази! Да му е сладко!

Моето вълнение започва да стихва. Страхът ми преминава в отмаляване. Зная, че след това ще дойде безразличието. Она миг на пълно обезсмисляне и тъпота. Дали духът ми не се подготвя за някаква зла изненада, дали всичко това не е предчувствие за неочакван нещастен край, дали банкнотите, които се намират пред мене, няма да потънат завинаги в бездънните джобове на Хиената...

Видях го! При петата карта пръстите му още по-силно се свиха. След това той започна да ги реди точно както всеки път. Едни и същи движения. Какъв страшен тип! Нищо друго не издава огромната сила на картите, които държи. Просто невероятно. Нечовешко!

Гледам с жал моята нещастна кента. Ще хвърля две карти и ще получа кент флеш, по-голям от неговия. Дори не си го представям. Нито желая да си го представям. Сега копнея за спокойствие, някакво много просторно, всепоглъщащо спокойствие. Къде ли мога да го намеря?

Като дете скитях нагоре към Боянските ливади. През тия дни трева-та (каква трева ставаше тогава!) се вдигаше цял метър и аз лягах в нея и зяпах небето, и се смеех, и бях изпълнен с толкова радостни предчувствия. Беше някакво самоусещане на живота, на неговото тихо пълнене в моето тяло, в кръвта ми. Всичко ми беше толкова приятно, толкова хубаво. Никога не съм и помислял, не съм си и представял, че ще се затвора в такава мръсна, тютюнджийска стая, че ще вися цели дни и нощи над шарени хартийки и ще смятам това за нещо сериозно... Боже мой, аз не съм аз, аз съм някой друг или както казваше един луд: „Мен са ме сменили! Кога? Когато съм отсъствувал, са ме подменили, друг са вкарвали в същото тяло! Друг!“

Глупости. Откога станах такъв? А може би такъв съм бил винаги, а е трябвало само да се проявя. За проявители са послужили Шефа и Този отядно...

В този момент нищо друго не желая освен спокойствие... Готов съм да се откажа от играта, както съм готов да се откажа и от очерците си. Но и да не се откажа, те ще ме откажат. Никой вече не търпи евтини менти, никой не чете тия бозаджийски истории и времето на моя очерк, изглежда, си отиде, както си отиде Шефа. Но той отиде нагоре, а аз отидох надолу...

Какво ли ще направи Този отядно, ако сега кажа на Хиената, че зная какво държи в ръцете си, че зная и какво следва в колодата, че това е измама! Измама! Глупости! Да предупредя Хиената, да му направя това благородно дело, хайде де! Все пак любопитно е как ще откликне този простак. Сигурно няма и да ми благодари, само ще изсумти, ще си отиде и друг път с нас няма да седне да играе. Не. Пак ще дойде, но тоя път няма да яде фъстъци и да пие вода...

Когато Този отядно ми предложи тая страшна игра срещу Хиената и разви за първи път своя план, процвилех от удоволствие. А по-късно у дома ми стана тъпо. Не че някаква съвест заговори, а ей така, сам се почувствувах Хиена... Казах за това на ортака.

Той се усмихна снизходително, потупа ме по рамото и отвърна:

– Твоите скрупули са напълно излишни! Нима животът не е непрекъснатата верига от комбини на всеки срещу всеки! Огледай се, послушай се и премини, ако не идва влак!

Аз се огледах, послушах и преминах, понеже не идваше влак. И това си беше истината. Моят шеф играеше комбина с мене срещу някои хора от редколегията, после пък излезе, че играел с трети срещу мене и затова ме пожертвува, сега пък бог знае с кого играе и срещу кого, самият аз влизах в какви ли не комбини, ами другите... Може би само Пецо и някой, когото не познавам...

Всички комбинират, казах аз тогава най-решително. Думата „живот“ спокойно може да се замести със съвременния ѝ еквивалент – комбина. И тогава ще разговаряме така:

– Той комбинира ли? (Жив ли е?)

– А-ха, той вече не комбинира! (Мъртъв е.)

– Как ми се комбинира! (Искам да живея!) и т.н.

Този отдясно и Шефа ме убедиха в това. Но комбината ми с Шефа завърши печално за мене, а какво ли ще стане с тазвечерната комбина? Какво?

Готов съм да се откажа отново. Моля за спокойствие, моля да не играя. Стига, не искам, не искам...

Искам да си бъда у дома, да съм много спокоен, да лежа до жена си и тихо да си говорим, все едно какво, и като отида в редакцията, да ми кажат заеми се с тоя случай, но както винаги бъди безпощаден. Безпощаден? Към кого? Наистина ли щадя себе си?...

Искам да бъда някаква сплав от добродушие, спокойна сила и малко талант, защото така дълбоко знам, че времето не е кретенско, а кретен съм аз, че се оправдавам чрез другите, защото съм виновен, че земята не ме подхвърля, а аз подскачам върху нея, подскачам като подивяла бълха, подскачам...

Картите са в ръцете ни. Великият и страшен удар започва.

– Отварям! – казва Хиената с кент флеша в ръцете си.

– Тройно! – казвам аз съгласно уговорката. – Сто и двадесет лева.

Бай Петко и ортакът се измъкват. Ударът ще бъде от моята ръка.

– Триста и шестдесет! – казва Хиената, без да мръдне.

Аз се въодушевявам. Чувствавам бъдещия замах на ръката си, рамената ми потръпват, обзема ме истинска сладост и поривисто извиквам:

– По три!

Благодарумието на Хиената надделява. Това са хиляда и осемдесет лева освен началните четиридесет от розетката.

– Да! – казва той. – Внесяй!

Бързо изважда своите пачки. Евтин трик! Да си мисля, че лъже! Хвърля една от десетлевовете банкноти и добавя четири по двадесет лева.

Моите отдавна са преброени, само ги поставям решително, като голям комарджия.

Бай Петко се е вцепенил.

– Ама какво правите вие! Това на нищо не прилича, момчета! – Той се чуди къде е попаднал. Тая игра не е като приятелските игрички за по два лева печалбица. Тук си мирише на чисто престъпление.

Този отдясно се е измъкнал до клозета. Не съм забелязал кога е отишъл. Сега се връща и като вижда купчината пари на пода, извиква:

– Какво става тука?

– Не, това не е игра! – казва бай Петко. – Спрете!

Моят ортак се ухилва. Очевидно е доволен от мен.

– Десет процента за домакинство ще дадете ли? – пита развеселен той.

Всички пари са поставени на пода. Двамата с Хиената се гледаме злобно. Чувствувам се като наелектризиран. Иде нещо великолепно!

– Карти? – пита ортакът и продължава да се хили.

– Имам си! – Хиената ме следи.

Аз се замислям. Вживявам се, почвам да треперя и се възхищавам на себе си. Симулирам блъфьор, който едва сега разбира докъде е стигнал. Въздишам тежко-тежко и развалям смешната кента. Хвърлям деветката и десетката пики. Трябва да ми дойдат същите, но от купи. По този начин ще имам кент флеш до поп от купи. Онзи отсреща има до дама и от кари. Размазването му е повече от сигурно.

– Две карти! – казвам аз.

– Къде си тръгнал с тия два леви крака! – изхилва се Този отдясно.

Най-после Хиената се усмихва. Щом тегля две карти, всичко е в негова полза. В най-лошия случай ще спечели хилядарката, която се намира вече на пода. Аз се люблювам на познатите му разсъждения и поемам двете карти, които Този отдясно ми подава.

Точно това, което ми трябва. Деветка и десетка купи, оня тип си мисли, че аз съм отишъл на каре... Горкият!

Когато искаш да удариш някого, така че да приплаче от болка, създай му преди удара хубаво настроение – беше казал моят покерджийски

учител.

Затова разигравам обратния финт. Таралежа симулира непоколебимост. Хиената се хваща. Казва силно:

– Петстотин нови!

– По три! – почти не чувам гласа си.

– Още по три!

Тия три фрази са изговорени за половин секунда. Това са светкавици, божествените искри, които могат да те убият.

– Внасяй! – казвам аз с просташкия глас на Хиената. И бутвам пачките напред. – Плащам!

Върху тая маса никога не е имало толкова пари. Малко повече от единадесет хиляди! Бай Петко е вцепенен. Този отдясно се е облегнал на креслото и гледа втренчено в камарата банкноти.

– Кент флеш! – казва Хиената.

Целият е изпотен. От челото, от носа му капе пот. Сега мога да си позволя последната гавра.

– Плащам ти, за да видя! – казвам.

Той сваля картите. Посягам да сваля моите и да прибера купчината с парите... Не вярвам на очите си, кръвта ми спира да тече, застивам!

Хиената държи кент флеш до асо! Пет последователни кари!

Поглеждам безпомощно моите карти. Само до поп.

Грешка! Не! Този отдясно се усмихва нежно. Ясно, двамата с Хиената са играли през цялото време комбина срещу мен!

– Момчета, оставете тая игра! – Нали се шегувате! – фъфле бай Петко.

Мълчат.

Хиената спокойно започва да прибира парите. Взима най-напред по-едрите.

За миг не се хвърлям срещу двамата, не закрещявам: „Подлеци! Подлеци!“

Нищо. Единственото, което ми остава, е да симулирам мъжественост.

Свят ми се вие, но се надигам, отварям пипнешком вратата и тръгвам по стълбите надолу.

От съседния апартамент някой пуска водата в клозета. Като че стъпвам в шуртящата вода.

Пред очите ми играят елегантни купи, прегърнати с кари. Знам, че поне два часа ще виждам само карти. Така е след всяка нощна игра.

„Е – казвам си, както друг път. – Сто очерка!“

Улиците са все още тъмни. Днес е неделя. След малко ще тръгнат ранобудните екскурзианти.

– Сто очерка! – повтарям аз с някакво крайно безумие. – Или нито един!

Какво се е случило? Нищо! Нищо! Играта е нищо! Аз съм нищото на нищото! Всичко е нищо!

Искам само да бъда при жена си. Ето, аз си я представям, тя пак ще надигне глава и ще ме посрещне и преди да ме е видяла, ще попита:

– Ти ли си?

– Аз съм! – ще отвърна силно. – Аз съм! Аз съм! Не се плаши!

И ще приближа към нея и ще ѝ разкажа всичко... започвам... с кое по-напред... може би това ще бъде първият ми очерк, единственият нехоноруваният, непроиграният...

А ако я няма? Ако и нея съм загубил в тази нощ или в друга нощ, или в бъдещата нощ?

Веднага виждам празната стая, никакво писмо, никаква следа... може би наистина...

Тичам. Тичам.

Всичко е крачка след крачка, разстоянието става все по-малко и там наблизко ме чака последното, най-последното...

КРАЙ

© 1966 Георги Марков

Разпознаване и редакция: sam, 2008

Публикация

Георги Марков. Портретът на моя двойник

Редактор и предговор Зоя Андонова

Художник Ирма Димитрова

Предпечатна подготовка „Македония-прес“

Формат 84/108/32. Тираж 2000

„Makegomn-прес“, София

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/8102>]